

Bruksela, dnia 22.5.2017 r.
COM(2017) 503 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

**w sprawie krajowego programu reform Republiki Czeskiej na 2017 r.
oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Republikę Czeską
programu konwergencji na 2017 r.**

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Republiki Czeskiej na 2017 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Republikę Czeską programu konwergencji na 2017 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej²,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego³,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 16 listopada 2016 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego⁴, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2017 r. Priorytety określone w rocznej analizie wzrostu gospodarczego zostały zatwierdzone przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 9–10 marca 2017 r. W dniu 16 listopada 2016 r. na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania⁵, w którym nie wskazała Republiki Czeskiej jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji.
- (2) Sprawozdanie krajowe za 2017 r. dotyczące Republiki Czeskiej⁶ zostało opublikowane w dniu 22 lutego 2017 r. Zawiera ono ocenę postępów Republiki

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

² COM(2017) 503 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 i P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ SWD(2017) 69 final.

Czeskiej w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych przez Radę w dniu 12 lipca 2016 r., działań następczych podjętych w związku z zaleceniami z poprzednich lat, a także postępów Republiki Czeskiej w realizacji ich krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020”. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że w Republice Czeskiej nie występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej.

- (3) W dniu 25 kwietnia 2017 r. Republika Czeska przedłożyła swój krajowy program reform na 2017 r., a w dniu 28 kwietnia 2017 r. — program konwergencji na 2017 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.
- (4) Odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów zostały uwzględnione w programach państw członkowskich dotyczących europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2014–2020. Jak przewidziano w przepisach dotyczących europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych⁷, Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego z wnioskiem o dokonanie przeglądu odpowiednich programów w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz wprowadzenie w nich zmian wówczas, gdy jest to konieczne do wsparcia realizacji stosownych zaleceń dla poszczególnych krajów. Komisja przedstawiła dalsze wytyczne dotyczące stosowania tych przepisów⁸.
- (5) Republika Czeska jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu. W programie konwergencji na 2017 r. rząd planuje nadwyżkę w ujęciu nominalnym w okresie 2016–2020. W okresie objętym programem w dalszym ciągu spełniony będzie – z marginesem – średniookresowy cel budżetowy, tj. deficyt strukturalny na poziomie 1,0 % PKB. Program konwergencji przewiduje, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB będzie się stopniowo zmniejszać – do 32,7 % w 2020 r. Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto te prognozy budżetowe, jest wiarygodny. Wprawdzie zagrożenia związane z realizacją celów budżetowych wydają się być zasadniczo zrównoważone, znaczny spadek inwestycji publicznych w 2016 r. spowodowany rozpoczęciem nowego cyklu funduszy UE mógłby pociągać za sobą większy niż oczekiwano wzrost inwestycji publicznych w 2017 r. Zgodnie z prognozą Komisji z wiosny 2017 r. saldo strukturalne spadnie do około 0 % PKB w 2017 r. i -0,2 % PKB w 2018 r., utrzymując się powyżej średniookresowego celu budżetowego. Ogólnie rzecz biorąc, Rada jest zdania, że – zgodnie z przewidywaniami – Republika Czeska spełni warunki paktu stabilności i wzrostu w 2017 i 2018 r.
- (6) W perspektywie długoterminowej nadal istnieje średnie zagrożenie dla stabilności finansów publicznych Republiki Czeskiej. Wiąże się ono przede wszystkim z przewidywanym wpływem wydatków publicznych związanych z wiekiem, zwłaszcza w obszarze opieki zdrowotnej i świadczeń emerytalnych. Prognozowany wzrost wydatków długookresowych w zakresie opieki zdrowotnej budzi zaniepokojenie, zarówno pod względem zarządzania jak i opłacalności kosztowej

⁷ Art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁸ COM(2014) 494 final.

systemu opieki zdrowotnej, która w znacznym stopniu opiera się na droższym leczeniu szpitalnym. Podjęto pewne środki, ich realizacja znajduje się na różnych etapach, wyniki nie są jednak jeszcze widoczne. Jeżeli niedawno przyjęte lub planowane środki mające na celu zmianę systemu emerytalnego zostaną wdrożone, mogą doprowadzić w perspektywie długoterminowej do pogorszenia stanu finansów publicznych. Po pierwsze, parlament przyjął przepisy dające rządowi możliwość dostosowania mechanizmu indeksacji emerytur w bardziej elastyczny sposób. Parlament rozpatruje wnioski dotyczące ograniczenia ustawowego wieku emerytalnego do 65 lat i wprowadzenia mechanizmu regularnej weryfikacji wieku emerytalnego. Przedmiotem dyskusji są obecnie także dalsze zmiany, takie jak korzystniejsze formuły indeksacji emerytur i ubezpieczeń społecznych oraz różnicowanie stawki ubezpieczenia społecznego w zależności od liczby dzieci.

- (7) W styczniu 2017 r. parlament przyjął ustawę o odpowiedzialności budżetowej mającą na celu wyeliminowanie głównych niedociągnięć czeskich ram budżetowych, które niedawno oceniono jako jedne z najsłabszych w UE. Należy jednak jeszcze powołać niezależną radę budżetową do nadzorowania wdrażania tych reguł. Ponadto kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności i stabilności ram budżetowych będzie miała realizacja nowo wprowadzonych środków.
- (8) Przed Republiką Czeską stoją wyzwania w zakresie zapobiegania korupcji i eliminowania niedociągnięć w procedurach udzielania zamówień publicznych. Wprawdzie wdrożono pewną liczbę środków przewidzianych w rządowym programie zwalczania korupcji, a inne reformy są w toku, w praktyce jednak korupcji nie ściga się systematycznie. Ogólnie rzecz biorąc, w czeskiej praktyce udzielania zamówień publicznych nadal brak jest odpowiedniej konkurencji, co odzwierciedla wysoka liczba procedur, w przypadku których składana jest tylko jedna oferta, oraz zamówień z wolnej ręki, szczególnie w sektorze informatycznym. Niewystarczające wsparcie szkoleniowe oraz brak struktur zakupów zbiorczych i ośrodków kompetencji uniemożliwiają profesjonalizację i utrudniają optymalne wykorzystanie środków finansowych przy udzielaniu zamówień publicznych. Znamienne w tym względzie jest również bardzo ograniczone korzystanie z kryterium jakości przy udzielaniu zamówienia. Proces przechodzenia na e-zamówienia nadal napotyka poważne wyzwania. Należy do nich konieczność poprawy krajowego narzędzia elektronicznego: będącej własnością państwa platformy e-zamówień oraz konieczność uściślenia ram prawnych świadczenia usług przez podmioty prywatne, które działają już na czeskim rynku e-zamówień.
- (9) Otoczenie biznesowe w Republice Czeskiej jest obarczone dużym obciążeniem regulacyjnym oraz licznymi barierami administracyjnymi, w szczególności chodzi tu o procedury wydawania zezwoleń i płatności podatków. We wrześniu 2016 r. rząd przedstawił poprawkę do ustawy o prawie budowlanym i związanego z nią prawodawstwa w celu przyspieszenia i usprawnienia procedury wydawania pozwoleń na budowę poprzez włączenie do niej oceny oddziaływania na środowisko. Poprawka ta jest obecnie przedmiotem kontroli parlamentarnej. Ponoszone przez przedsiębiorstwa koszty przestrzegania przepisów podatkowych są nadal wyższe niż średnia UE. Niedociągnięcia polegają również na częstych zmianach kodeksu podatkowego. Rozwiązanie problemu nieprzestrzegania przepisów podatkowych pozostaje dla czeskich władz kwestią priorytetową; nie kładzie się jednak dużego nacisku na uproszczenie. Celem oczekiwanej ustawy o podatku dochodowym jest uproszczenie kodeksu podatkowego, ale projekt ustawy nie jest jeszcze dostępny.

- (10) Poziom korzystania z usług elektronicznej administracji w Republice Czeskiej jest jednym z najniższych w UE, ale od 2015 r. odnotowano jego wzrost. Władze Republiki Czeskiej podjęły kroki w celu poprawy dostępności usług administracji elektronicznej, lecz w wielu przypadkach prace są nadal w toku, a niektórych środków jeszcze nawet nie rozpoczęto. Odpowiedzialność za wprowadzanie usług jest rozłożona na kilka ministerstw i zainteresowane strony postrzegają współpracę międzysektorową jako ograniczoną.
- (11) Badania i rozwój są w ostatnich lat prowadzone znacznie intensywniej, ale nie towarzyszy temu poprawa jakości ich wyników. Reformy systemu zarządzania badaniami i rozwojem trwają, ale nie zostały jeszcze w pełni wdrożone. W lutym 2017 r. rząd zatwierdził nową metodykę oceny (Metodika 17 +), której celem jest wzmocnienie mechanizmów związanych z przydziałem funduszy na badania podstawowe i stosowane. Podejmuje się szereg środków, które mają ułatwić nawiązanie silniejszych kontaktów między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami w oparciu o krajową platformę innowacji, która zapewni tym kontaktom niezbędną.
- (12) Wyniki nauczania są ogólnie dobre, pogorszyły się natomiast umiejętności podstawowe. Wyniki w dużym stopniu zależą od sytuacji społeczno-ekonomicznej osób uczących się. Wyraźnym problemem są słabe wyniki w nauce grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności Romów. Szacuje się, że bardzo duża część dzieci romskich przedwcześnie kończy naukę. Wprowadzono znaczną liczbę środków legislacyjnych i administracyjnych na rzecz promowania edukacji integracyjnej, których wdrożenie się obecnie rozpoczyna. Oczekuje się, że pomogą one zmniejszyć różnice w poziomie wykształcenia i osiągnięciach dzieci romskich i nieromskich. W marcu 2016 r. parlament przyjął zmiany do ustawy o edukacji, rozszerzając edukację obowiązkową na ostatni rok edukacji przedszkolnej, zapewniając tym samym prawo dla młodszych dzieci do miejsca w przedszkolu. Nierówności w systemie kształcenia stanowią jednak barierę dla poprawy jakości kapitału ludzkiego i pogarszają sytuację na rynku pracy na późniejszych etapach życia. Zwiększone wymogi wobec nauczycieli i starzenie się tej grupy zawodowej powodują, że zapewnienie atrakcyjności zawodu nauczyciela pozostaje wyzwaniem. Powodem tego są po części stosunkowo niskie zarobki, chociaż w ostatnich latach płace wzrosły. Po kilku odroczeniach rząd ostatecznie zatwierdził nowy system ścieżek kariery dla nauczycieli i personelu pedagogicznego, aby zwiększyć atrakcyjność zawodu. Przy znacznym wsparciu z funduszy UE opracowywane są możliwości ustawicznego doskonalenia zawodowego dla nauczycieli, w szczególności jeśli chodzi o szkolenia związane z rozwojem zawodowym ukierunkowanym na nauczanie grup mieszanych i edukację integracyjną. Reforma szkolnictwa wyższego została przyjęta przez parlament w styczniu 2016 r. i należy monitorować jej wyniki. Planowana jest również reforma systemu finansowania instytucji szkolnictwa wyższego.
- (13) Stopa bezrobocia w Republice Czeskiej nadal spada. Kurczący się potencjał siły roboczej sprawia, że pracodawcom trudniej jest znaleźć pracowników. Istnieje pewien potencjał pozwalający zrekomensować niedobory siły roboczej poprzez mobilizację niedostatecznie reprezentowanych grup, takich jak kobiety z małymi dziećmi, pracownicy o niskich kwalifikacjach oraz członkowie społeczności romskiej. Rozszerzenie zasięgu i zdolności aktywizacyjnych publicznych służb zatrudnienia, odpowiednia i dobrze ukierunkowana aktywna polityka rynku pracy oraz zindywidualizowane usługi pomogłyby zwiększyć udział grup słabszych

społecznie. Dostęp do rynku pracy kobiet z małymi dziećmi jest utrudniony ze względu na utrzymujący się brak przystępnych cenowo, dobrej jakości usług opieki nad dziećmi, zwłaszcza dziećmi do lat 3, długi okres przysługującego urlopu rodzicielskiego, ograniczone korzystanie z elastycznego czasu pracy przez oboje rodziców i rzadkie korzystanie z urlopów rodzicielskich przez ojców. W ostatnich latach wprowadzono już pewne środki, aby rozwiązać te problemy. Jednakże wyniki na rynku pracy w przypadku pracowników o niskich kwalifikacjach są wyraźnie słabsze niż w przypadku wszystkich pozostałych grup. Parlament debatuje obecnie nad ramami prawnymi dotyczącymi budownictwa socjalnego, które mają ustanowić standardy krajowe i grupy docelowe.

- (14) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Republiki Czeskiej, którą opublikowała w sprawozdaniu krajowym na 2017 r. Komisja oceniła również program konwergencji i krajowy program reform, a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Republiki Czeskiej w poprzednich latach. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i społeczno-gospodarczej w Republice Czeskiej, ale także ich zgodność z przepisami i wytycznymi UE, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej przez wnoszenie na szczeblu UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe.
- (15) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program konwergencji i jest zdania, że – zgodnie z przewidywaniami – Republika Czeska spełni warunki paktu stabilności i wzrostu,

NINIEJSZYM ZALECA Republice Czeskiej podjęcie w latach 2017 i 2018 działań mających na celu:

1. Zapewnienie długoterminowej stabilności finansów publicznych, z uwzględnieniem procesu starzenia się społeczeństwa. Zwiększenie racjonalności wydatków publicznych, w szczególności przez zwalczanie korupcji i nieskutecznych praktyk w dziedzinie zamówień publicznych.
2. Usunięcie przeszkód utrudniających wzrost, w szczególności poprzez uproszczenie procedur przyznawania pozwoleń na budowę i dalsze zmniejszenie obciążeń administracyjnych przedsiębiorstw, wprowadzenie kluczowych usług administracji elektronicznej, poprawę jakości badań i rozwoju oraz promowanie zatrudnienia grup niedostatecznie reprezentowanych.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*